

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/40/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118202915
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8118202915.4

Uznesenie

2

17CoCsp/40/2023

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Mariána Hoffmanna, PhD. a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., 2/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, XXX XX D., obaja zastúpení JUDr. Ing. Adrián Cupák, advokát so sídlom Dr. Goldbergera 249/1, 089 01 Svidník, IČO: 40 803 350, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpený Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice, IČO: 36 863 017, o zdržanie sa výkonu záložného práva, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 19Csp/50/2018-192 zo dňa 27.10.2022 v spojení s dopíňacím uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 19Csp/50/2018-208 zo dňa 7.7.2023 takto

rozhodol:

Zrušuje uznesenie prvoinštančného súdu vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

17CoCsp/40/2023

1. Napadnutým uznesením prvoinštančný súd konanie zastavil. Priznal žalobcom v 1/ a 2/ rade voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením.

Dopíňacím uznesením prvoinštančný súd doplnil výroky napadnutého uznesenia o výrok, ktorým zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 13.4.2018 č.k. 19Csp/50/2018-22, v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.7.2018 č.k. 9Co/87/2018-46.

2. Prvoinštančný súd konanie zastavil, pretože žalobcovia zobrali žalobu späť v celom rozsahu. Pri späťvzatí žaloby uviedli, že sa viedlo iné konanie pred Okresným súdom Prešov, evidované pod sp. zn. 9Csp/124/2020, kde Slovenská sporiteľňa, a.s. sa voči nim, ako žalovaným, domáhala zaplatenia sumy 39.717,36 eur. Žaloba Slovenskej sporiteľne bola zamietnutá z dôvodu, že Slovenská sporiteľňa, a.s. nedostatočne skúmala bonitu žalovaných a ďalej, že nedošlo k platnému zosplateniu úveru. Odvolací súd prvoinštančný rozsudok potvrdil a zároveň pripustil do konania spoločnosť EDYPLUS

s.r.o., so sídlom Žilinská cesta 130, Piešťany, ktorá spoločnosť tvrdila, že jej bola postúpená pohľadávka Slovenskej sporiteľne, a.s.

Preto žalobcovia mali za to, že žaloba o zdržanie sa výkonu záložného práva a nariadenie neodkladného opatrenia v tejto veci bola podaná dôvodne, ale, keďže došlo k právnym skutočnostiam, ktoré vyplývajú z iného konania, žiadali konanie zastaviť po tom, čo žalobu zobrali v celom rozsahu späť.

3. K späťvzatiu sa žalovaný nevyjadril.

4. Prvoinštančný súd konanie podľa § 144, § 145 ods. 1 a § 146 ods. 1 CSP zastavil.

5. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1, 2 CSP. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal zo skutočnosti, že žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť z dôvodov uvedených v späťvzatií žaloby, ktoré zapríčinil žalovaný, čím z procesného hľadiska zavinil zastavenie konania práve žalovaný, keďže žaloba bola podaná dôvodne. Súd nezistil žiadny dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, a preto rozhodol tak, ako to uviedol vo výroku. O trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

6. Proti tomuto uzneseniu, a to proti výroku o náhrade trov konania v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. Žalovaný uviedol, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, resp. konanie malo inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; ďalej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalovaný namietal úvahy prvoinštančného súdu o dôvodnosti podanej žaloby o zdržanie sa výkonu záložného práva, ktoré sú neprípustným prejudikovaním rozhodnutia vo veci samej a porušením povinnosti posudzovania zavinenia na zastavení konania výlučne z procesného hľadiska. Zavinenie je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva z dôvodu, že v opačnom prípade by sa jednalo o posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku vo veci samej. Žalovaný poukázal na zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu v prejednávanej veci pod sp. zn. 17CoCsp/33/2020-132 zo dňa 29.4.2021, kde v odôvodnení odvolací súd poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR o neprípustnosti uloženia časovo neobmedzenej povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva záložnému veriteľovi, čo je presne obsah uplatneného nároku, ktorého sa žalobcovia domáhali.

Žalovaný namietal, že rozhodnutie prvoinštančného súdu vo výroku o trovách konania je arbitrárne, nepreskúmateľné z hľadiska procesného zavinenia. Súd nedokázal identifikovať žiadne správanie žalovaného, ktorého by sa mal dopustiť po začatí konania, v dôsledku ktorého žalobcom nezostala iná možnosť, ako zobrať žalobu späť. Poukaz napadnutého uznesenia na žalobu, ktorá bola prejednávaná pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 9C/124/2020 nemožno označiť inak, ako právne nezmyselný. Neexistuje príčinná súvislosť medzi týmto sporom a späťvzatím žaloby v prejednávanej veci. Príčinná súvislosť je vyfabulovaná. Aj sami žalobcovia výslovne potvrdili, že k zamietnutiu žaloby v spore sp. zn. 9Csp/124/2020 došlo z dôvodu neprípustnosti predčasného zosplatnenia úveru, nebola teda určená neexistencia úveru či neexistencia záložného práva. Naopak, nebol dôvod, aby sa žalobcovia domáhali časovo neurčitého a nelimitovaného zákazu zdržať sa výkonu záložného práva. Medzi pôvodným konaním sp. zn. 9Csp/124/2020 a späťvzatím žaloby neexistuje žiadna právne relevantná príčinná súvislosť. Je potrebné zohľadniť, kto zavinil zastavenie prejednávanej veci z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom, či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom niet dost dobre možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalovanej pohľadávke. Žalobcovia sa v dôsledku priebehu či výsledku sporu sp. zn. 9Csp/124/2020 neocitli v situácii, že by museli vziať svoju žalobu späť o zdržanie sa výkonu záložného práva, pretože inak by hrozilo jej zamietnutie.

Preto žalovaný navrhol, aby odvolací súd uznesenie prvoinštančného súdu vo výroku o trovách konania zmenil a žalovanému priznal voči žalobcovi spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a ďalej žalovanému prizná voči žalobcom spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. K odvolaniu žalovanému napriek výzvu prvoinštančnému súdu žalobcovia nezaujali žiadne stanovisko.

8. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu vo výroku o trovách konania, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne.

9. Prvoinštančný súd zastavil konanie pre späťvzatie žaloby žalobcami. Tento procesný postup je legitímny po tom, čo žalobcovia zobrali celú žalobu späť a žiadali konanie zastaviť. Je pravdou, že v späťvzátí žaloby žalobcovia uviedli, že na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9Csp/124/2020 sa viedlo súdne konanie, kde žalobca Slovenská sporiteľňa, a.s. sa domáhal zaplataenia úveru na bývanie vo výške 39.717,36 eur od žalovaných. Tento úver bol zabezpečený záložným právom, o ktorom sa viedlo toto konanie pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 19Csp/50/2018, kde žalobcovia v tomto spore spochybňovali záložné právo.

Prvoinštančný súd v pôvodnom konaní sp. zn. 9Csp/124/2020 žalobu Slovenskej sporiteľne, a.s. zamietol, pretože nebola dostatočným spôsobom skúmaná bonita žalovaných, ďalej že nedošlo k platnému zosplatneniu úveru a tým subjekt, na ktorého bola postúpená pohľadávka, spoločnosť EDYPLUS s.r.o., nebol vo veci aktívne vecne legitimovaný. Toto boli okolnosti určujúce späťvzatie žaloby v prejednávanej veci.

Predmetom prejednávanej veci podľa žaloby bolo uloženie povinnosti žalovanej, teda Slovenskej sporiteľne, zdržať sa výkonu záložného práva. Tento spor sa viedol samostatne, nezávisle od pôvodného konania sp. zn. 9Csp/124/2020, pričom predmet tohto sporu nezávisel od konania o zaplataenie sumy 39.717,36 eur.

10. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protiv strane.

11. Pri zastavení konania platí zásada procesnej zodpovednosti za zastavenie konania, ktorá znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Zmyslom tejto zásady je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli. Táto sankcia sa ukladá tomu, kto ich vznik zavinil. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na meritórny výsledok sporu. Procesné zavinenie zastavenia konania sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska, pretože ide o inštitútu procesného práva a rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania.

Z procesného hľadiska môže zavinenie na zastavení konania spočívať jednak na strane žalobcu, ale ja na strane žalovaného.

Súd vždy musí bezpečne identifikovať, ktorá procesná strana zavinila v danej veci zastavenie konania. Pokiaľ zastavenie mali zavinieť žalobcovia, v takom prípade žalobcovia zobrali žalobu späť bez toho, že by žalovaný čo i len čiastočne sa správal podľa uplatňovaného nároku v žalobe, teda že by nekonal podľa uplatňovaných nárokov žalobcov.

Pokiaľ však pre správanie sa žalovaného v priebehu konania žalobcovia zoberú žalobu späť a toto správanie zodpovedá uplatňovanému nároku žalobcov, v takom prípade trovy konania zavinil žalovaný.

12. Prvoinštančný súd v svojom rozhodnutí o zodpovednosti za zavinenie zastavenia konania jednoznačne neidentifikoval, ktorá procesná strana zavinila zastavenie konania výlučne z procesného hľadiska, nie z hmotnoprávneho hľadiska.

Prvoinštančný súd tak, ako to správne namietal žalovaný, v svojom odôvodnení poukázal na dôvodnosť podania žaloby, kedy v procesnom uznesení bez toho, aby vec bola meritórne právoplatne ukončená, prejedikoval, či by boli žalobcovia úspešní alebo neúspešní v spore.

V tomto štádiu konania, už aj vzhľadom na predchádzajúce zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu a nevykonanie ďalších dôkazov podľa pokynov odvolacieho súdu (pre späťvzatie žaloby) nie je možné posúdiť, či by boli žalobcovia v tomto spore úspešní alebo nie.

Až po tom, čo by mal prvoinštančný súd jednoznačne zistenú stranu sporu, ktorá zavinila zastavenie konania, mohol by správne podľa § 256 CSP o náhrade trov konania rozhodnúť.

Zatiaľ rozhodnutie prvoinštančného súdu je nepreskúmateľné, nevyplývajú z neho žiadne okolnosti odôvodňujúce procesnú zodpovednosť za zastavenie konania, pretože prvoinštančný súd sa zameral

na hmotnoprávnu úspešnosť žaloby. Preto odvolací súd napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Úlohou prvoinštančného súdu bude postupovať podľa vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu a opätovne o zodpovednosti za trovy zastaveného konania rozhodnúť.

14. Prvoinštančný súd podľa § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

2

17CoCsp/40/2023

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).